

แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสดและระบบน้ำสปริงเกลอร์

แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยและระเบิดดินดาน

แปลงสาธิตการจัดการระบบพิเศษ สอนเกษตรกรอำเภอเวียงชัยบุรี จ.กำแพงเพชร

**อาชีพที่กรมส่งเสริมการเกษตร
และเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
เยี่ยมชมโครงการจัดการระบบพิเศษ**

แปลงสาธิต พันธุ์มันและระบบน้ำหยด (การจัดการความรู้)

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์งานศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิต
มันสำปะหลัง เกษตรกรสมาชิกผู้ปลูกมันสำปะหลังสหกรณ์การเกษตร
ชาณุวรลักษบุรี จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร

กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มวิจัย

แปลงสาธิตการไถดินตามรูปแบบตัวอย่างการจัดระบบพิเศษ

ภาพต้นพันธุ์ที่ดีให้ผลผลิต/ไร่สูง ตัวแบบการเพาะปลูก

ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายธุรกิจอันล้ำค่าในจังหวัดกำแพงเพชร

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสวนากิจกรรมโครงการ

ทีมวิจัยลงพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรชาววลัยบุรี จำกัด

งาน.ประจำศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังสหกรณ์

เพิ่มผลผลิต เพิ่มคุณภาพ
ภายหลังปรับปรุงมันเส้นสะอาด

ประชุมสหราชอาณาจักรศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังสหกรณ์

กรรมการศูนย์ส่งเสริมฯ

ร่วมจัดนิทรรศการ เกรือข่ายคุณก้ามันลำปะหลัง
กับสภามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงานของผู้บริหารสหกรณ์ การเกษตรชาณุวรลักษณ์บุรี จำกัด พร้อมด้วย
เครือข่ายสหกรณ์ผู้แปรรูปมันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชร อาทิ สหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด
สหกรณ์นิคมคลองสวนหมาก จำกัด สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินคลองลาน จำกัด นำทีมศึกษา
งานพร้อมเจรจาจำหน่ายมันเส้นสะอาด สำหรับผลิตเป็นอาหารโคนม กับสหกรณ์โคนมนครปฐม
จำกัด จังหวัดนครปฐม และสหกรณ์โคนมห้วยสัตว์ใหญ่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์อำเภอสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร สหกรณ์จังหวัดนครปฐม ผู้ตรวจราชการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้การต้อนรับและบรรยายสรุปงาน ซึ่งเป็นก้าวหนึ่งแห่งการนวัตกรรมและนำ
ร่องประสานเครือข่าย ตามกิจกรรมโครงการวิจัยมันสำปะหลังจังหวัดกำแพงเพชร

ภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยเครือข่ายคุณก้ามันลำปะหลัง
รอบที่สอง (2 ค.ค.-52)

การถ่ายทอดสรุปผลงานวิจัย
เครือข่ายคุณคำมั่นสำปะหลังของทีมวิจัยผู้บริหาร
และ
ผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์
เพื่อสร้างการปลูกจิตสำนึกเป็นรูปธรรม

ภาคผนวกที่ 3

เอกสารที่ใช้ในกระบวนการวิจัย

โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าข้อตกลงร่วม

ระหว่างสหกรณ์การเกษตร.....รวบรวมมันสำปะหลัง..... (ผู้ประกอบการ).....

ฤดูกาลผลิตปี.....

1. ชื่อโครงการ โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าสหกรณ์.....รวบรวมมันสำปะหลัง
เกษตรกรสมาชิกส่ง.....(ผู้ประกอบการ).....

2. เจ้าของโครงการ

สหกรณ์.....

3. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์.....จำกัด
ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรทำไร่มันสำปะหลังเป็นอาชีพหลัก ในปีหนึ่ง ๆ จะมีผลผลิตออก
สู่ตลาดเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านการรวบรวมและจำหน่ายมันสำปะหลังของ
เกษตรกรสมาชิก โดยเฉพาะห้วงมันสำปะหลังสดซึ่งเน่าเสียง่าย อีกทั้งยังประสบกับปัญหาราคาขึ้นลง
เปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ในภาวะการตลาดในปัจจุบัน

โดยนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....ได้มุ่งเน้นการพัฒนาการ
ประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ ด้านการเกษตรโดยเฉพาะสมาชิกผู้ปลูกมันสำปะหลัง ได้มีการ
พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิต อีกทั้งยังเน้นการไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
เป็นการสร้างรายได้เพิ่มแก่สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอีก
ทางหนึ่งด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลผลิตมันสำปะหลังของสมาชิก และแก้ไข
ปัญหาความไม่แน่นอนของราคาดมัน และสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินเครือข่ายคุณค่า
มันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชร อีกทั้งแนวนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....
รวมตลอดทั้งเพื่อสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ สหกรณ์การเกษตร.....จึงได้จัดทำ
นำเสนอโครงการรวบรวมมันสำปะหลังของสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไปส่งให้กับ
(ผู้ประกอบการ)..... ในการรวบรวมมันสำปะหลังจากสมาชิกในโครงการดังกล่าว ได้มีสมาชิกแจ้ง

ความประสงค์เข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น คน จำนวนพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง.....หลัง ซึ่ง
เป็นเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดกำแพงเพชร

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรสมาชิกผู้ปลูกมันสำปะหลังได้จำหน่ายมันได้สะดวก รวดเร็ว และได้ราคาดี
2. เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป ที่เข้าร่วมโครงการ
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังตามหลักวิชาการ เพิ่มการรวบรวม ผลผลิตทางการเกษตร และการแปรรูปผลผลิตส่งโรงงาน อีกทั้งสามารถทำให้ เกษตรกรสมาชิกในพื้นที่มีงานทำตลอดปี
4. เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางโครงการเครือข่ายคุณค้ำมันสำปะหลังในจังหวัด กำแพงเพชร

5. กรอบและวิธีการดำเนินการ

5.1 สหกรณ์ฯ.....ร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัด/บริษัท.....ร่วมกัน
ดำเนินการจัดทำโครงการให้กับสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัดกำแพงเพชร โดย

- สหกรณ์ฯ จัดประชุมกลุ่มสมาชิก เพื่อรับฟังการชี้แจงรายละเอียดโครงการ เพื่อ
สำรวจสมาชิกแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการฯ

- สหกรณ์ฯ รับสมัครสมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่รวม....คน รวมพื้นที่ปลูก
มันสำปะหลัง.....ไร่ เข้าร่วมโครงการฯ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องนำบัตรสมาชิก
ที่สหกรณ์ออกให้ไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่โรงงานแปรรูปมันฯ ทุก ๆ ครั้งที่นำมันสำปะหลังส่งให้กับโรงงาน

- ระยะเวลาดำเนินการ โครงการเริ่มตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....

- ห้างหุ้นส่วน/บริษัท.....เป็นผู้รับซื้อมันสำปะหลังจากสมาชิกที่เข้าร่วม
โครงการฯ ในราคาตามประกาศรับซื้อของ หจก.ฯ ที่ขึ้นป้ายไว้ โดยกำหนดราคาประกันขั้นต่ำไว้
ตันละ.....บาท

- ห้างหุ้นส่วน/บริษัท.....จะให้สิทธิสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ นำผลผลิตลงได้
เป็นกรณีพิเศษ โดยจะจัดทำช่องนำผลผลิตลง ไม่ต้องต่อคิวกับเกษตรกรทั่วไป

- ผลผลิตหัวมันสำปะหลัง ที่เกษตรกรสมาชิกนำส่งเข้าโรงงาน จะต้องเป็นไปตามที่
โรงงานกำหนดคุณสมบัติ เช่นต้องสะอาดพอสมควร ปราศจากสิ่งเจือปน ไม่มีรากเหง้า เศษดินหิน

- ห้างหุ้นส่วน/บริษัท จะดำเนินการออกตัวให้กับสมาชิก พร้อมนำส่ง
สำเนาหลักฐานให้กับสหกรณ์ฯ ที่สมาชิกได้นำมาส่งปะหลังส่งโรงงานในแต่ละวัน เพื่อใช้เป็น
หลักฐานประกอบการเบิกรับเงินต่อไป

- การเบิกรับเงิน สหกรณ์.....สามารถนำหลักฐานที่ห้าง/บริษัท....ออก
ให้มาเบิกรับเงินได้ทุก ๆ.....ของสัปดาห์

- ห้างฯ บริษัทฯ ตัดจ่ายเป็นค่าดำเนินการให้กับสหกรณ์ฯ..... ในการรวบรวม
มันสำปะหลังส่งให้กับห้าง/บริษัท.....ได้ในอัตราตันละ.....บาท

- เมื่อสิ้นสุดโครงการ ฯ สหกรณ์ฯ.....จะได้คืนผลการจัดการตาม
โครงการให้กับสมาชิกในลักษณะเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ฯ ในอัตราตันละ.....บาท

6 ผู้ประกอบการ

สหกรณ์.....โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ รวม.....คน และ
ฝ่ายจัดการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์.....จำนวนคนและพนักงานห้าง/บริษัท.....
จะ เป็นผู้ดำเนินการอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรสมาชิกทุกขั้นตอน

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 สหกรณ์ฯ สามารถรวบรวมมันสำปะหลังได้ตามแผนจากเกษตรกรสมาชิกที่เข้าร่วม
ในโครงการ จำนวน.....ราย จำนวนพื้นที่ปลูก.....ไร่

7.2 สหกรณ์ฯขยายและเพิ่มปริมาณธุรกิจรวบรวมผลผลิตด้านการเกษตร โดยเฉพาะ
มันสำปะหลัง ปีละ.....ล้านบาท และนำส่วนเหลือมรายได้ขยายธุรกิจรวมทั้งจ่ายเฉลี่ยคืนเป็น
สวัสดิการแก่มวลสมาชิก เป็นการพัฒนาส่งเสริมด้านอาชีพ สร้างความมั่นคงแก่ครอบครัวและชุมชน

7.3 เพื่อเป็นการพัฒนาเครือข่ายมูลค่ามันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชร โดยสร้าง
ภาคีเครือข่ายพันธมิตรด้านการค้า สร้างคู่ค้าไม่ใช่คู่แข่ง ยังประโยชน์ร่วมกันในด้านการรวบรวม
ผลผลิตหัวมันสำปะหลัง ทำให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายมันได้ราคาดี สะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องขนส่ง
ในระยะทางไกล ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รายได้เพิ่มค่าใช้จ่ายลดลง ชุมชนเข้มแข็ง

.....ผู้เสนอโครงการผู้เสนอโครงการ
(.....) (.....)
ตำแหน่ง.....(ประธานสหกรณ์)..... ตำแหน่ง.....(ฝ่ายจัดการ).....

เห็นชอบ/อนุมัติโครงการ

.....

(นาย/นาง.....)

ห้างหุ้นส่วน/บริษัท.....

ระเบียบสหกรณ์การเกษตร.....

ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังของสมาชิก

พ.ศ. 2552

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ.....ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่.....วันที่.....ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังของสมาชิก ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์การเกษตร..... ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก พ.ศ.2552.”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....พ.ศ.เป็นต้นไป

หมวด 1

การรวบรวม

ข้อ 3. การรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังจากสมาชิกสหกรณ์ฯ อาจกระทำดังต่อไปนี้

- (1) การซื้อขาดจากสมาชิก สหกรณ์ฯ จะรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังจากสมาชิก โดยการซื้อขาดตามราคาตลาดหรือราคาท้องถิ่นทั่วไป
- (2) เป็นตัวแทนจำหน่าย โดยสหกรณ์ฯ ประสานกับผู้ประกอบการลานมัน/โรงแปงมันเอกชน ที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งจะรวบรวมผลิตผลหัวมันสำปะหลังจากเกษตรกรสมาชิกโดยการเป็นตัวแทนรับซื้อ มันสำปะหลังจากสมาชิกที่เข้าร่วมในโครงการฯ ในราคาตามประกาศของลานมัน/โรงแปงมันเอกชน ที่ขึ้นป้ายไว้ โดยกำหนดราคาประกันขั้นต่ำไว้ ต้นละ.....บาท
- (3) ผู้ประกอบการเอกชนที่เป็นตัวแทนของสหกรณ์ฯ ที่รับซื้อผลิตผลมันสำปะหลังจากสมาชิกสหกรณ์ฯ จะต้องให้สิทธิ์สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ นำผลิตผลลงได้ในกรณีพิเศษ โดยจะต้องจัดช่องนำผลิตผลหัวมันสำปะหลังสดลง โดยไม่ต้องต่อคิวกับเกษตรกรทั่วไป
- (4) ผลิตผลหัวมันสำปะหลังสด ที่สมาชิกลำส่งลานมัน/โรงแปงมันเอกชน จะต้องเป็นไปตามที่ลานมัน/โรงแปงมันกำหนด คุณสมบัติ อาทิเช่น ต้องสะอาด พอสมควร ปราศจากสิ่งเจือปน ไม่มีรากเหง้า เศษหินและเศษดินปน

- (5) ลานมัน/โรงแปงมันเอกชน จะต้องออกตัวหักบ
เกษตรกรสมาชิก พร้อมนำสำเนาหลักฐานส่งให้กับสหกรณ์ฯ ตามรายการที่สมาชิก
ได้นำผลิตผลมันสำปะหลังส่งให้แก่โรงงานในแต่ละวัน เพื่อเป็นหลักฐานในการ
ประกอบการเบิกรับเงินจากลานมัน/โรงแปงมันเอกชนต่อไป

ข้อ 4. การรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ตามข้อ 3 (1) หรือข้อ 3 (2) ถ้าสมาชิกต้องการเงินสด
สหกรณ์ฯอาจจ่ายเงินทดรองให้แก่สมาชิกผู้ส่งมอบในอัตราจำนวนเต็มของราคาผลิตผลมันสำปะหลัง
ที่เกษตรกรสมาชิกส่งมอบก็ได้

ข้อ 5. สหกรณ์ฯ จะรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังตามวิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวแล้ว เฉพาะผลิตผล
มันสำปะหลังที่มีจำนวนมากพอสมควรเท่านั้น

ข้อ 6. สหกรณ์ฯ อาจจัดให้มีสถานที่เก็บผลิตผลมันสำปะหลังขึ้น ณ แห่งกลางที่เหมาะสมก็ได้

ข้อ 7. ในการรวบรวมผลิตผลมันสำปะหลังของเกษตรกรสมาชิกให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) มีสมุดกำหนดราคารับซื้อผลิตผลมันสำปะหลังของสมาชิกไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง
ที่มีการเปลี่ยนแปลงราคาใหม่ โดยให้ผู้จัดการลงลายมือชื่อรับรองไว้เป็น
หลักฐาน เพื่อถือเป็นหลักในการรับซื้อสินค้าในวันนั้น ๆ และให้ประกาศราคา
นั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสหกรณ์
- (2) กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ซ้และผู้รับ ตลอดจนความรับผิดชอบในผลิตผลหรือ
ผลิตภัณฑ์ที่รับมอบ
- (3) เก็บผลิตผลมันสำปะหลังของสมาชิกที่ส่งมอบ และลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน
- (4) ในการรับมอบผลิตผลมันสำปะหลังให้ตรวจสอบปริมาณ คุณภาพต่อหน้า
ผู้ส่งมอบและให้สหกรณ์ฯ ออกใบรับให้แก่ผู้ส่งมอบ 1 ฉบับ สำเนาส่งคลังสินค้า
1 ฉบับ แผนกบัญชี 1 ฉบับและเป็นต้นข้าว 1 ฉบับ
- (5) จัดทำรายงานยอดสินค้าคงเหลือเป็นประจำวันสิ้นเดือน และให้ตรวจนับ
สินค้าคงเหลือกับทะเบียนสินค้า โดยให้ถือยอดคงเหลือตามทะเบียนสินค้า แล้ว
ส่งแผนกบัญชีตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือน

หมวด 2 การจำหน่าย

ข้อ 8. ในการนำผลผลิตมันสำปะหลังจากที่เก็บสินค้าส่งไปจำหน่ายให้ตรวจสอบปริมาณคุณภาพ เพื่อให้ทราบจำนวนแน่นอนว่าได้นำผลผลิตมันสำปะหลังออกจากที่เก็บไปจำนวนเท่าใด โดยระบุให้ชัดเจนในใบส่งของ เพื่อเป็นหลักฐานในการลงทะเบียน (ใบส่งของทุก 4 ฉบับ ทำนองเดียวกับข้อ 7 (4))

ข้อ 9. ให้สหกรณ์ฯ ขายผลผลิตมันสำปะหลังด้วยเงินสด โดยชำระราคาทันทีเมื่อส่งมอบ เว้นแต่ การจำหน่ายผ่านให้แก่ลานมัน/โรงแป่งมันเอกชนนั้น สหกรณ์ฯ จะต้องเบิกรับเงินสด โดยนำหลักฐานที่ลานมัน/โรงแป่งมันเอกชนออกให้มาขอเบิกรับเงินได้ทุก ๆ.....ของ สักดาห์

โดยลานมัน/โรงแป่งมันเอกชน จะต้องตัดจ่ายเป็นค่าดำเนินการให้แก่สหกรณ์ฯ ในการรวบรวมผลผลิตหัวมันสำปะหลังสด ที่ส่งให้กับลานมัน/โรงแป่งมันเอกชน ได้จำนวนตันละ.....บาท เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ สหกรณ์ฯ จะคืนเงินส่วนเหลือมาจัดการให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ จำหน่ายหัวมันสำปะหลังผ่านลานมัน/โรงแป่งมันเอกชน ในราคาตันละ.....บาท

เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ สหกรณ์ฯ จะเฉลี่ยคืนเงินให้แก่สมาชิกที่นำผลผลิตมันสำปะหลังมาจำหน่ายให้กับสหกรณ์ฯ โดยตรง ณ ลานรับซื้อมันสำปะหลังของสหกรณ์ฯ โดยเฉลี่ยคืนให้เกษตรกรสมาชิกในอัตราร้อยละ.....

ข้อ 10. การรับชำระค่าขายผลผลิตด้วยเช็คไม่ควรทำ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นที่จะต้องรับเช็ค ซึ่งเช็คที่รับไว้จะต้องเป็นเช็คที่ธนาคารรับรอง หรือในกรณีที่เช็คที่ธนาคารไม่สามารถรับรองได้ จะต้องเป็นเช็คที่สั่งจ่ายในวันออกเช็ค และคณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณาแล้วว่าผู้สั่งจ่ายเช็คเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือได้

ถ้าจำเป็นต้องรับเช็คลงวันที่ล่วงหน้าต้องเป็นเช็คลงวันที่ล่วงหน้าไม่เกินสามวันและจำนวนเงินตามเช็คแต่ละรายรวมแล้วจะต้องไม่เกิน.....บาท และคณะกรรมการดำเนินจะต้องให้ผู้สั่งจ่ายจัดทำหลักประกันที่เป็นทรัพย์สิน หรือบุคคลที่เชื่อถือได้มารับอาวัลเช็ค หรือธนาคารพาณิชย์ ค้ำประกันหนี้สินต่างๆ ที่ชำระด้วยเช็คทั้งหมด

เมื่อรับเช็คดังกล่าวแล้วให้นำเช็คเข้าบัญชีของสหกรณ์ฯ ทันที ใบเสร็จรับเงินที่สหกรณ์ฯ ออกให้แก่ผู้จ่ายเช็คให้ระบุว่าเป็นเช็คของธนาคารใด เลขที่เท่าใด และลงวันที่เท่าใด ทั้งให้กำหนดเงื่อนไขไว้ในใบเสร็จรับเงินว่า “ใบเสร็จรับเงินนี้จะใช้เป็นหลักฐานโดยสมบูรณ์ได้ต่อเมื่อ

ได้รับเงินตามเช็คนั้นแล้ว” และให้จัดทำทะเบียน รับเช็คตามรายละเอียดข้างต้นเพื่อการควบคุมและตรวจสอบการรับเช็คไว้ด้วย

ข้อ 11. ถ้าจำเป็นต้องขายเงินเชื่อให้ผู้ซื้อทำสัญญาไว้กับสหกรณ์ และจะต้องให้ธนาคารค้ำประกันเงินเชื่อนั้น

ข้อ 12. การขายเชื่อนั้นต้องมีเงื่อนไขการชำระหนี้ในระยะเวลาอันสมควร แต่ไม่ควรเกิน 3 เดือน

ข้อ 13. การขายผลผลิตมันสำปะหลังของสหกรณ์ฯ อาจทำได้ดังต่อไปนี้

- (1) ขายให้แก่สหกรณ์, ชุมชนสหกรณ์หรือกลุ่มฯ อื่น
- (2) ขายให้แก่ลานมัน/โรงแป้งมันเอกชน ผู้ซื้อในท้องถิ่นที่ให้ราคาสูงสุด และมีเงื่อนไขในการชำระหนี้ดีที่สุด
- (3) ขายในตลาดอื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน (2)

หมวด 3

การขนส่ง

ข้อ 14. เพื่อความสะดวกในการรวบรวมผลผลิตมันสำปะหลังของสมาชิกมาเก็บไว้ที่ลานของสหกรณ์ ลานมัน/โรงแป้งมันเอกชน หรือเพื่อความสะดวกในการนำผลผลิตมันสำปะหลังออกไปจำหน่ายยังตลาด ให้ใช้ยานพาหนะของสหกรณ์ หรือของลานมัน/โรงแป้งมันเอกชน หรือจัดจ้างยานพาหนะของเอกชนเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....

การประชุมเสวนาเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ การวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม
“โครงการวิจัยการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน : เครือข่ายคุณค่ามันสำปะหลัง ในจังหวัด
กำแพงเพชร”

วันที่ 30 ตุลาคม 2551

ณ ห้องประชุมสหกรณ์การเกษตรชาณุวรลักษบุรี จำกัด

ค.สลกบาตร อ.ชาณุวรลักษบุรี จ.กำแพงเพชร

ผู้เข้าร่วมประชุมเสวนา จำนวนทั้งสิ้น 50 คน

- ประกอบด้วย
1. ผู้บริหารสหกรณ์ (ผู้จัดการ/ประธาน/คณะกรรมการสหกรณ์)
 2. สมาชิกสหกรณ์/เกษตรกร ผู้ปลูกมันสำปะหลัง
 3. ผู้ประกอบการลานมันเอกชน
 4. ผู้ประกอบการโรงแป่งมันเอกชน
 5. ผู้แทนของส่วนราชการ อาทิ สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์
จังหวัดพิจิตรจังหวัด ,การค้าภายในจังหวัด, พัฒนาที่ดิน

(ภาคเช้า)

นางเจริญศรี โสระมัด ผู้จัดการสหกรณ์ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมเสวนา
พร้อมแนะนำวิทยากร ดร.วิช สุตสาคร หัวหน้าโครงการวิจัย และนายอำพล เนื้อไม้ ผู้วิจัยร่วม
รวมทั้งแนะนำผู้เข้าร่วมประชุมเสวนา จากนั้นมอบเวทีสัมมนาให้แก่วิทยากรได้นำเสนอประเด็น
หัวข้อคำถาม ซึ่งสรุปประเด็น ได้ดังนี้

1. นางสมควร ชมเชย ผู้จัดการสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเพิ่ม
ผลผลิตในพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง โดยเน้นการใช้น้ำหมักมูลสุกร และนำพาพนักงาน/
คณะกรรมการ/สมาชิกสหกรณ์ผู้สนใจได้ศึกษาดูงานพื้นที่ปลูกจริงที่ จังหวัดชัยภูมิ ที่สามารถปลูกมัน
สำปะหลังโดยใช้น้ำหมักมูลสุกร และได้รับผลผลิตถึง 20-30 ตัน/ไร่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ
สหกรณ์ฯ ที่ได้ส่งเสริมให้สมาชิกได้เพิ่มผลผลิต/ไร่ ซึ่งเป็นทางเดียวที่จะอยู่รอด เนื่องจากไม่
สามารถกำหนดราคาเองได้ ขณะนี้ สหกรณ์ฯ มีสมาชิกรายละ 50 กว่าคน โดยมีการจัดประกวดผู้ที่
ได้ผลผลิตสูงสุด ซึ่งเกษตรกรสมาชิกพึงพอใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. นายสุรินทร์ พิชัย เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่อำเภอคลองขลุง ซึ่งได้เข้าร่วม
ประชุมเสวนาในครั้งนี้ ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการที่ตนเองได้เรียนจบทางด้านเกษตรโดยตรง ถึง
วิธีการปลูกมันสำปะหลังว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ศาสตร์และองค์ความรู้ในเรื่องของดิน น้ำ การ
จัดการ โดยเฉพาะระยะปลูกที่เหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เข้าช่วย อาทิ

เช่น การใช้หญ้าแฝกปลูกขวางในทุก 20 ร่อง เพื่อ เก็บรักษาหน้าดิน ซึ่งจะช่วยให้ปุ๋ยไม่หายไปจากการชะล้างของน้ำฝน อีกทั้งเป็นการเพิ่มผลผลิตไปในตัวด้วย ซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ รวมทั้งไม่มีเวลาในการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดแร่ธาตุ รวมทั้งการสายพันธุ์มันสำปะหลัง ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จากปัญหาในอดีตที่ผ่านมา พบว่า

- องค์ความรู้ที่แตกต่างกัน ปิดบังกัน
- เกษตรกร ลองผิด ลองถูก
- เกษตรกรไม่มีเวลาในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ขาดการใช้วิธีผสมผสาน
- ขาดคนให้ความรู้ความมั่นใจ
- กรมวิชาการเกษตร หลงทาง
- ทุกคนบอกความรู้กันไม่หมด

วิธีการแก้ไข คือ

- ใช้พืชตระกูลถั่ว ปลูกแซมร่องมัน
- ศึกษาดิน และใส่ธาตุอาหารที่พืชต้องการ
- อาศัยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เข้าช่วย
- เกษตรกรให้ความสนใจ ศึกษาเรียนรู้ รวมทั้งการใช้วิธีผสมผสานเข้าช่วย
- จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และเคมี ผสมใช้ด้วยกัน
- เน้นการให้น้ำต้นมัน (ระบบน้ำหยด) โดยการให้น้ำพร้อมปุ๋ยยูเรีย
- ต้องศึกษาเรื่อง แร่ธาตุ แสงแดด และน้ำ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับต้นมันสำปะหลังมากที่สุด
- ปลูกในพื้นที่มาก จำเป็นต้องมีอ่างเก็บน้ำขนาด 5 ไร่ไว้ใช้
- ผลิตเอง และจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาด้านวิชาการด้วย
- เกษตรกรจำเป็นต้องมีชุดตรวจดิน ไว้ใช้ ซึ่งเป็นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตได้
- ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน
- เกษตรกรจำเป็นต้องเข้าใจกลไกการเจริญเติบโตของพืชมันสำปะหลังด้วย

3. ในการผลิตมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิต 10 ตัน/ไร่ นั้น คุณสุรินทร์บอกเคล็ดลับการเพาะปลูกว่า

- ให้ใส่ปุ๋ยยูเรียในพื้นที่ปลูก ไร่ละ 25 กิโลกรัม แล้วไถกลบ
- ระยะ 3 เดือน มันสำปะหลังจะเริ่มเปลี่ยนจากรากเป็นหัว
- ใช้ปุ๋ยสูตร 0-0-60 แล้วใช้ สูตร 46-0-00 โดยให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 2 ส่วน ปุ๋ยเคมี 1 ส่วน ผสม

กัน

- ใช้ปุ๋ยให้ถูกต้องตามสูตรและความต้องการของมันสำปะหลัง

- ต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์วิจัย ติดตามผลอย่างต่อเนื่องด้วย

4. นางเจริญศรี โสระมัด ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรชาวนาวรลักษณ์ จำกัด ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องมันฯ ไว้ดังนี้

- สหกรณ์ฯ ได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังโดยใช้น้ำหมักมูลสุกร กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยจัดอบรมสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่ตลาดกลางสหกรณ์ บ้านวังหัวแหวน ต.วังหามแห ร่วมกับ อาจารย์สุกัญญา จิตตพรพงศ์ ซึ่งเกษตรกรต้องให้ความสนใจและตั้งใจจริง จึงจะประสบผลสำเร็จได้

- เกษตรกรสมาชิกจะต้องศึกษาเรียนรู้(ลองผิด ลองถูก) ด้วยตัวเอง ในส่วนของสหกรณ์ฯ ได้จัดทำแปลงสาธิต รวมทั้งพนักงานผู้เป็นวิทยากรแนะนำ ได้ปลูกมันและใช้น้ำหมักมูลสุกร เป็นแบบอย่างด้วยด้วย

- เกษตรกรจำเป็นต้องสนใจ และตั้งใจจริงเกี่ยวกับการเพาะปลูกมันสำปะหลัง

- สหกรณ์ฯ ยินดีที่จะให้การสนับสนุนสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันสำปะหลังทุกคน ในด้านเงินทุนและการรวบรวมรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกสหกรณ์เอง

- ในกิจกรรมโครงการดังกล่าว สหกรณ์จะดำเนินการต่อไป โดยได้กำหนดไว้เป็นแผนงานเสนอที่ประชุมใหญ่แล้ว

- เกษตรกรผู้ปลูกมัน ต้องสนใจ และเอาใจใส่ รวมทั้งต้องไวต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วย

5. นายสถิตย์ ภูทิพย์ เกษตรอำเภอนาวรลักษณ์ ได้กล่าวว่า เกี่ยวกับเรื่องของมันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชรนั้น โดยเฉพาะในพื้นที่เพาะปลูกตำบลวังหามแห ตำบลวังชะพลู ตำบลบ่อฉ่ำ และตำบลปางมะค่า อำเภอนาวรลักษณ์ นั้น ทางกรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกเป็นอำเภอนำร่องในการใช้เทคโนโลยีการส่งเสริมการเพาะปลูกและเพิ่มผลผลิตมาใช้ ซึ่งในปี 2551 นี้ กรมฯ ได้คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดสระแก้ว ในส่วนของจังหวัดได้คัดเลือกพื้นที่ 4 ตำบลดังกล่าวเป็นพื้นที่นำร่อง โดยจะมีผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรทั้ง 4 ตำบลลงไปให้คำแนะนำ โดยได้กำหนดแปลงต้นแบบไว้ดังนี้.-

แปลงที่ 1 การทดลองส่งเสริมการใส่ปุ๋ยคอกในพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง

แปลงที่ 2 การทดลองส่งเสริมการใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

แปลงที่ 3 การทดลองส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

แปลงที่ 4 การทดลองส่งเสริมการใส่ปุ๋ยพืชสดในแปลงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

แปลงที่ 5 การทดลองแบบระบบน้ำหยด ในแปลงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง(ของนาย สุรินทร์ พิชัย)

แปลงที่ 6 การทดสอบการปลูกมันในดินดานที่ได้จากการระเบิดดินดานขึ้นเพาะปลูกมันสำปะหลัง

แปลงที่ 7 การทดลองปลูกโดยใช้ดิน พันธุ์มันหลากหลายพันธุ์ ซึ่งได้แก่พันธุ์ระยองเจ็ด
ระยอง 5 พันธุ์ห้วยบง 60 เกษตรศาสตร์ 50 เป็นต้น

6. นายวรชิต พิเคราะห์ นักวิชาการสหกรณ์ 6 ว. ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ตำบลวังสามหมอ/วัง
ชะพลู แจ้งต่อที่ประชุมว่า จากผลการทดลองปลูกในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว จะสามารถเพิ่มผลผลิตใน
พื้นที่ให้แก่เกษตรกรสมาชิกได้จาก 5 ตัน เป็น 10 ตัน รวมทั้ง จะได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสิ้นปีนี้ โดย
การจัดประชุมเสวนาพูดคุยกันถึงปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไข โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจะมี
กองทุนให้ กลุ่มละ 1.5 แสนบาท และปัญหาที่ต้องแก้ไขก็คือ เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังไม่ค่อย
เข้าใจเกี่ยวกับดินพันธุ์มัน จะแตกต่างกันกับพันธุ์ใหม่ ๆ เสมอ

7. ผู้ใหญ่ทวี นิลสว่าง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลวังสามหมอ ได้กล่าวเสริมต่อที่ประชุมเสวนา
ว่า สำหรับพันธุ์มันใหม่ ๆ นั้น มีปัญหาแน่นอน เพราะตนเองได้ทดลองปลูกแล้ว ซึ่งเกษตรกรจะต้อง
คำนึงถึงพื้นที่ดินของตนเองที่ใช้เพาะปลูกด้วยว่าเหมาะสมกับสภาพท่อนพันธุ์มันใหม่ ๆ หรือไม่
นอกจากนั้นยังได้พูดถึงการใช้เคมีการเกษตรและแมลงเพลี้ยที่กัดกินต้นและหัวมันสำปะหลัง พร้อม
ข้อเสนอแนวทางแก้ไขโดยด่วนด้วย

8. ด้านนายสยาม มาลัย เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่หมู่ 1 ต.วังสามหมอ ได้กล่าว
เสริมต่อว่า การจะปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตดีนั้น จำเป็นต้องศึกษาเรื่องพันธุ์มัน พื้นที่ดิน
รวมทั้งเกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชเกษตรในหลายชนิดในคราวเดียวกัน อีกทั้งการใช้เทคโนโลยี
ใหม่ ๆ ทำให้เกษตรกรตามไม่ทัน ต้องจัดอบรมให้ความรู้เสมอ ๆ และเชื่อมโยงเครือข่ายโครงการ
อย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นการกระตุ้นผู้ปลูกมันสำปะหลังได้เป็นอย่างดี

9. อ.สุรินทร์ พิชัย กล่าวเสริมว่า การจะปลูกมันให้ได้ผลดีนั้น จะต้อง เติมเต็มดินด้วยการใส่
ปุ๋ย การแก้ปัญหาดินดาน เพราะผลผลิตพืชจะดีหรือไม่อยู่ที่ดิน (ดิน 45 ส่วน อินทรีย์ 5 ส่วน น้ำ 25
ส่วน อากาศ 25 ส่วน) ระยะเวลาปลูกก็มีปัญหา ระยะเวลาปลูก ที่เหมาะสม อยู่ระหว่าง 1,600 หลุม/ไร่
และที่สำคัญ เกษตรกรต้องไม่ปลูกมากเกินไป (เกินตัว) ควรคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะได้ผลผลิต
สูงสุด

10. นายกฤษดา พุทธสม ผู้ช่วยผู้จัดการสกก.ชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องของ
การเพาะปลูกมันต่อว่า การปลูกมันสำปะหลังนั้น สหกรณ์ฯ ได้เน้นส่งเสริมความรู้ ด้านประกอบ
อาชีพ โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับน้ำสกัดจากมูลสุกร ซึ่งมีธาตุอาหารที่มันสำปะหลังต้องการ
โดยแนะนำให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมปุ๋ยเคมีด้วยเพราะอากาศประเทศไทยเป็นเขตร้อนชื้น ดังนั้น
ธาตุอาหารในดินต้องดูแลบำรุงให้สม่ำเสมอ ดินมันสำปะหลังควรฉีดพ่นด้วยน้ำมูลสุกรและรองพื้น
ด้วยมูลสุกร อีกทั้งเกษตรกรควรใช้ปุ๋ยให้ถูกต้องตามความต้องการของพืช ระยะเวลาที่พืชต้องการ
และประสบการณ์ปลูกถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำตามที่เคยทำ การทำอะไรที่
ตั้งใจจะทำให้เกิดผลดี จังหวัดกำแพงเพชรโชคดีที่ได้จัดจัดโครงการขำมันสำปะหลัง (เวที

แลกเปลี่ยนเรียนรู้) แปลงทดลอง (ไม่ใช่เคมี) โดย การใช้มูลสุกร 300 กก./ไร่ เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังโดยแช่ท่อนพันธุ์ตามระยะที่แนะนำ ก็จะได้ผลดีด้วย

11. นางสมควร ชมเชย ผู้จัดการสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด ได้กล่าวเสริมว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการปลูกมันสำปะหลังคือ เงินทุนของสมาชิก แหล่งน้ำ ที่สหกรณ์นิคมฯ เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวโพดแซมร่องมันสำปะหลัง โดยการเว้น 2 ร่องร่องมัน พร้อมกับใช้ขี้เป็ดและน้ำฮามิจากโรงงานผลิตผงชูรส ที่ผ่านมา สหกรณ์ฯ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรได้ใช้น้ำหมักจากมูลสุกรอยู่บ้าง โดยสหกรณ์ไปขนจากจังหวัดนครปฐม 2 พ่วงรถสิบล้อ ขณะนี้ได้จำหน่ายหมดแล้ว ซึ่งเกษตรกรให้ความสนใจยิ่ง ขณะนี้อยู่ระหว่างการทดลองปลูกและใช้น้ำหมักมูลสุกร และให้ความสนใจในบทบาทการส่งเสริมของสหกรณ์การเกษตรชาวนวลักษณ์บุรี จำกัดด้วย

12. นางบุญเรือน สายแวว เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขต ต.วังชะพลู ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในกระบวนการ “สหกรณ์” นั้น ตนเองเป็นสมาชิก มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อ “สหกรณ์” จึงคิดว่า “สหกรณ์” ควรหาแนวทางช่วยเหลือ และสหกรณ์การเกษตรชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ก็ได้เปิดตลาดกลางรับซื้อผลผลิตการเกษตร(สาขา 2) บ้านวังห้วแหวน ต.วังห้วแหวน รับซื้อหัวมันจำสมาชิกแปรรูปเป็นมันเส้นสะอาด ขณะนี้พวกตนได้เข้าร่วมในโครงการใช้น้ำหมักมูลสุกรโดยฉีดทางใบให้เป็นปุ๋ยแกตั้นมัน ซึ่งถือว่าการลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องใช้ปุ๋ยที่มีราคาแพงได้ในระดับหนึ่ง

13. นางเจริญศรี โสระมัด ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ได้กล่าวสรุปว่า ขณะนี้ สหกรณ์ ฯ ได้ขยายตลาดกลางรวบรวมผลผลิตการเกษตรจากสมาชิก โดยเฉพาะหัวมันสำปะหลังสดจากสมาชิก โดยเพิ่มเป็นสาขา 2 ที่บ้านวังห้วแหวน ต.วังห้วแหวน ในพื้นที่รวม 30 ไร่ โดยการรับซื้อหัวมันสดแล้วผ่านหั่น ตากเป็นมันเส้นสะอาดส่งจำหน่ายเป็นอาหารสัตว์ เกษตรกรในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังได้ผลผลิตเฉลี่ย 3-5 ตัน/ไร่ ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับผลผลิตที่เกษตรกรทั่วไปได้รับในภาพรวม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ ดิน และการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและตามที่พืชต้องการ ในปีที่ผ่านมาสหกรณ์ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการแปรรูปเท่าที่ควรเนื่องจากขาดประสบการณ์และสภาวะราคาที่แปรปรวนด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้ความรู้และทักษะการปลูกรวมทั้งกรรมวิธีการปลูกแก่เกษตรกรสมาชิกเพื่อลดต้นทุนการผลิต และผลิต/ไร่ให้ได้มากที่สุด

ช่วงบ่าย

นางเจริญศรี โสระมัด ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ได้กล่าวแนะนำผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ประกอบการลานมัน โรงแปรงมัน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งเกษตรกรสมาชิกผู้ปลูกมัน ทั้งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งวิทยากร อ.ดร.วิช สุคสาคร ได้เป็นผู้เปิดประเด็นคำถาม ในหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งผู้ประกอบการได้ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี พร้อมให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง ดังนี้.-

1. นางสาว ชมเชย ผู้จัดการสหกรณ์นิคมนคร ชุม จำกัด ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ที่ผ่านมามีได้ให้ความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปลูกมันสำปะหลังเป็นอย่างดี โดยได้ร่วมเครือข่ายคัดเตอร์ โดยการเน้นคุณภาพจากหัวมันสด การลงทุนในทรัพย์สินที่คุ้มค่า ทำให้มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป สหกรณ์ ได้เน้นทำมันเส้นสะอาดส่งจำหน่ายเป็นอาหารสัตว์ ปีที่ผ่านมา ผลิตได้กว่า 10,000 ตัน อีกทั้งสหกรณ์ฯ ได้ศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับโรงแป่งมันสำปะหลังจาก คุณบุญชู จิระชนวัฒน์ ซึ่งต่อมาได้รับข้อเสนอแนะให้สหกรณ์เป็นผู้ผลิตผลผลิตมันสำปะหลัง ด้านโรงงานเอกชนเป็นเครื่องจักรกล โดยการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งกันและกัน และสหกรณ์ฯ ได้เคยส่งหัวมันสำปะหลังสดให้แก่โรงแป่งมันแต่เนื่องจากระยะทางที่ไกล ทำให้ต้นทุนธุรกิจสูง จึงได้ส่งจำหน่ายหัวมันในลาน ประมาณ 30-40 % สำหรับปัญหาต่าง ๆ มีมากมาย เกี่ยวกับเรื่อง ของราคา รับซื้อ การปลอมปน รากเหง้าของมันพร้อมดิน กรวด หิน ที่ติดมากับหัวมันสด ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนด้านการบริหารจัดการและแปรรูปเอง ส่งจำหน่ายเป็นมันเส้นสะอาดสำหรับส่งจำหน่ายโรงงานแปรรูปอาหารสัตว์ ซึ่งได้แก่ โรงเลียงโคนม ฟาร์มหมู และโรงงานอาหารสัตว์ จากสภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป สหกรณ์ฯ จึงเน้นการใช้วัสดุที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. นายบุญชู จิระชนวัฒน์ อดีตประธานสภาจังหวัดกำแพงเพชร เจ้าของผู้ประกอบการโรงแป่งมันสำปะหลัง ซึ่งมีกำลังการผลิต 300 ตันแป่ง/วัน ได้กล่าวว่า จากการที่ได้อาศัยและทำธุรกิจกับสหกรณ์มานาน คู่กันเคยเป็นอย่างดี เคยทำธุรกิจในการส่งผลผลิตหัวมันสำปะหลังสดร่วมกัน พร้อมกับได้ให้ข้อเสนอแนะว่า จะอย่างไรถึงจะให้ “สหกรณ์ฯ” เป็นพันธมิตรด้านการค้ากับภาคเอกชนในพื้นที่ ปัญหาของเกษตรกรนั้น เกิดจากการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากโรงงาน ปัญหาด้านราคา ซึ่งแตกต่างกันเป็นอย่างมากในพื้นที่ห่างไกล

สจ.บุญชู จิระชนวัฒน์ ยังได้กล่าวต่อว่า บทบาทของสหกรณ์ฯ ควรช่วยเหลือบทบาทด้าน “วิชาการ” แก่มวลสมาชิกด้วย ต้องเน้นที่อย่างไรถึงจะให้ผลผลิต(หัวมัน)สูงหรือเพิ่มขึ้นต่อไป ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสมาชิกอยู่ได้

บทบาทของสหกรณ์ คือ

1. ต้องส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังตามหลักวิชาการ
2. ต้องแนะนำส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานผู้เกี่ยวข้องภาครัฐ
3. เรื่องของราคา เป็นเรื่องของ “ภาวะเศรษฐกิจ” เกษตรกรต้องเพิ่มปริมาณ/ตัน/ไร่ในพื้นที่ตนเอง
4. เกษตรกรต้องศึกษาว่า อะไร คือปัญหาของราคาผลผลิต
5. เน้นให้เอา “หลักวิชาการ” ไปช่วยเหลือเกษตรกร
6. ผลผลิตทั่วประเทศ มัน 25-29 ล้านตัน ว่าใช้ในประเทศหรือไม่
ต้องเทียบความต้องการของต่างประเทศ และราคาน้ำมันดิบ

7. สหกรณ์จะต้องไม่คิดว่า ตนจะเป็น ผู้ค้าเอง จะต้องหันมองพันธมิตร และลานมันรอบข้างเพื่อเอาเป็นคู่ค้าไม่ใช่คู่แข่ง
 8. ด้านการ “ตลาด” บทบาทของ “สหกรณ์” อาจเข้าไปมีบทบาทในการ “แทรกแซง” ราคาได้
 9. หรือให้เข้าไป “ทำสัญญา” โดยการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือ “เจรจาข้อตกลง” อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะได้
 10. ในส่วนของโรงงานผลิตแป้งมันของตนได้ทำสัญญาข้อตกลงกับ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ในการรับซื้อผลผลิตหัวมันสำปะหลังสด โดยการออกตัวให้สมาชิกสหกรณ์ที่อยู่โดยรอบนำหัวมันมาจำหน่ายให้แก่โรงงาน แล้วไปรับเงินล่วงหน้าก่อนที่สหกรณ์ จากนั้น สหกรณ์ฯ จึงรวบรวมใบสำคัญ(ใบชั่ง) มารับเงินที่โรงงาน ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยเหลือสมาชิกได้ระดับหนึ่ง
3. นางจำรูญ มุ่งงาม จากห้างหุ้นส่วนจำกัด สวัสดิ์ไพบูลย์ ได้กล่าวเสริมว่า พร้อมเสนอแนะว่า “สหกรณ์” นั้นมีสมาชิกซึ่งเป็นเกษตรกรเป็นจำนวนมากอีกทั้งส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลังเป็นอาชีพหลัก ดังนั้น จึง เห็นว่า สหกรณ์มีศักยภาพที่จะดูแลเรื่องดินเหง้าที่ติดหัวมัน ให้ดูแลเรื่องดังกล่าวด้วย เพราะจะทำให้ได้ราคาดี พร้อมเสนอให้ “สหกรณ์” จ่ายเงินซื้อมันสดจากเกษตรกรสมาชิกให้ก่อน โดย แนะนำให้ “สหกรณ์” ทำ “ข้อตกลง” ระหว่างลานมันกับสหกรณ์ โดยมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับที่ สจ.บุญชู จิระชนวัฒน์ แนะนำ
4. นายสุทธิพงษ์ โป๊ะดอนทอง ผู้จัดการสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชาวนวลักษณ์บุรี จำกัด ได้กล่าวเสริมว่า สหกรณ์ฯ มีพื้นที่ 90 % ปลูกมันสำปะหลัง ในปีที่ผ่านมา สหกรณ์ ได้ร่วมหารือกับ โรงงานผลิตแป้งมัน โดยการออกประชุมกลุ่ม พร้อมสอบถามความต้องการของสมาชิก พร้อมสำรวจความต้องการและชี้แจงหลักการให้ทราบ เมื่อสมาชิกตกลงเข้าร่วมได้สำรวจข้อมูลพื้นที่ปลูกและจำนวนผลผลิตที่สมาชิกได้รับ โดยในเบื้องต้นมีสมาชิกจำนวน 120 คน เข้าร่วมจัดทำ “ข้อตกลง” ราคารับซื้อนั้นตามราคาที่โรงแป้งมันประกาศ ส่งมอบผลผลิตที่โรงงานเลย โดยเกษตรกรสมาชิกจะต้องมีบัตรประจำตัวสมาชิกที่สหกรณ์ออกให้แสดงต่อเจ้าหน้าที่โรงงาน การขาย มีตัวที่โรงงานรับรองให้แก่ สหกรณ์ (กำหนด 3 วัน) โดยสหกรณ์จะเบิกเงินจากโรงงานได้ภายหลัง สหกรณ์จะเป็นผู้ออกเงินล่วงหน้าให้กับสมาชิกก่อน (หากต้องการใช้เงิน) และสหกรณ์ฯ จะได้ค่าจัดการต้นละ 30 บาท เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว คณะกรรมการจะพิจารณาคืนให้แก่สมาชิกต้นละ 10 บาท จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สหกรณ์พบว่า
- สมาชิกให้การตอบรับ จากที่ประชุมกลุ่มเป็นอย่างดี
 - เกิดความคล่องตัวในด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก มีการจัดคิวส่งโรงงาน
 - มีการเชื่อมโยงธุรกิจ/เชื่อมโยงเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

- สมาชิกเข้าร่วมโครงการ 100 คนในปีนี้ รูปแบบต้องหารีหรือพูดคุยกันให้เข้าใจก่อน

-ลดปัญหาผลผลิตที่ล้นตลาด และการแข่งขันกันซื้อระหว่างลานมันอื่น ทำให้เกษตรกรไม่ถูก ตั้ราคามันสำปะหลัง

5. นางสาวจุไรรัตน์ ศรีตระกูล ผู้ช่วยพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร ได้กล่าวเสริมว่า เคยร่วมประชุม เครือข่ายมันสำปะหลังมี “ยุทธศาสตร์การค้าจังหวัด” ได้ศึกษาข้อมูลมันสำปะหลังในพื้นที่เพาะปลูก จังหวัดกำแพงเพชร ฐานะกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกำหนดไว้ว่า “จะทำ กำแพงเพชร เป็นย่านการค้ามันสำปะหลังที่มีคุณภาพ” พี่สำคัญทั้งหมด “ราคา” ขึ้นอยู่กับ “นโยบาย” ด้วย โดยทั่วไป สนง.พาณิชย์จังหวัดจะขอข้อมูลจากทุกฝ่าย จังหวัดกำแพงเพชรเคยจัดประกวดมันหัว ใหญ่ ซึ่งได้เป็นลำดับที่ 2ของประเทศ สำหรับข้อคิดเห็นนั้น เห็นว่า จะทำอย่างไร ถึงจะให้จังหวัด กำแพงเพชร ผลิตมันเส้นจากมันสำปะหลังที่มีคุณภาพ โดยยินดีที่จะเป็นตัวกลางเชื่อมประสานงาน กับหน่วยงานอื่นให้ด้านข้อมูล ด้านการตลาด ใน “ทุกวันจันทร์” จะมีการรวบรวมรายละเอียดจากผู้ประกอบการ พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกเดือน ให้ศึกษาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ สำนักงาน พาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

6. อ.ดร.วิช สุตสาคร หัวหน้าโครงการวิจัย ได้กล่าวเสริมถึงความร่วมมือของลานมันภาคเอกชน โดยให้ข้อคิด/ข้อเสนอแนะว่า 1. ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต ภาพรวมแล้ว เกษตรกรยัง ขาดองค์ความรู้ เรื่องวิชาการ หากร่วมกิจกรรมแล้ว สหกรณ์การเกษตรจะต้องมีบัญชีรายชื้อลูกค้า (สมาชิกสหกรณ์) อยู่ในมือ มีแผนระยะยาวและต่อเนื่อง รวมทั้งการแนะนำใส่ปุ๋ยต้องถูกวิธี ตาม หลักวิชาการ ส่งเสริมให้เกษตรกรดูหัวมันสำปะหลังไม่มีสิ่งปลอมปน เพื่อจัดทำมันเส้นสะอาดที่มี คุณภาพส่งออกต่างประเทศได้

จุดแข็งของสหกรณ์ คือ สหกรณ์มีสมาชิกอยู่ในมือ ดังนั้น สหกรณ์จำเป็นต้องให้ความรู้ สรรวจฐานข้อมูลจากสมาชิก ผลิตมันที่ดีมีคุณภาพ รวมทั้งศึกษากลไกด้านราคา อีกทั้งศึกษาความ ร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมจากภาคเอกชนในลักษณะเชื่อมโยงธุรกิจกับภาคเอกชน โดยกำหนด แนวทางรูปแบบของความร่วมมือ

- สหกรณ์จะต้องมีเครือข่ายสมาชิก โดยเชื่อมโยงเครือข่ายกับผู้ประกอบการภาคเอกชน (ลานมัน/โรงแป้งมัน)ใน

พื้นที่ใกล้พื้นที่เพาะปลูกของสมาชิก โดยมีสหกรณ์เป็นสะพานเชื่อมโยงตามกลไกของสภาวการณ์ ด้านราคาตลาดกลางเป็นหลัก โดยสหกรณ์จะต้องประสานด้านราคากับลานมันเอกชนอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างพันธมิตรเครือข่ายและประชุมหารืออย่างต่อเนื่อง

6. ผู้ใหญ่ทวี นิลสว่าง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ต.วังสามหมอ อ.ขามเฒ่า จ.อุดรธานี ได้กล่าวเสริมว่า เดิมลานมัน เอกชนที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีหลายลานด้วยกันไม่ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องปรับปรุงด้านการกำหนด ราคา ไม่เห็นแก่ญาติ พี่น้อง ต้องทำการทดสอบเปอร์เซ็นต์แป้งจากหัวมันสมาชิก ชื้อมันสด “มันหัว”

จากสมาชิก และมีเครื่องวัด % แป้งที่ทันสมัยวัด ด้วย อีกทั้งการกอบมัน ต้องสต็อกกองค้างไว้ไม่นาน เพราะจะทำให้เปอร์เซ็นต์แป้งหายไป ด้วย

7. สจ.บุญชู จิระชนวัฒน์ อดีตประธานสภาและเจ้าของโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังชนวัฒน์พืชผลได้ กล่าวเสริมว่า เคยเดินทางไปประเทศจีน พบว่าจีนรับซื้อมันเส้นจากต่างประเทศจำนวนมาก อาทิ เช่น จากอินโดนีเซีย จากเวียดนาม จากไทย ซึ่งต่อมาคุณภาพการผลิตมันเส้นของประเทศไทย นั้นคุณภาพแย่มาก เนื่องจากมีสิ่งปลอมปนเป็นเหง้าเศษกิน ปนกับหัวมัน ทำให้มันเส้นไม่สะอาดเท่าที่ควร ผู้ประกอบการต้องร่วมมือกันและเด็ดขาดในเรื่อง “คุณภาพ” ราคาในปีนี้จะผันผวนเนื่องจากนโยบายภาคก็เป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นต้องเน้นส่งเสริมให้เกษตรกร ต้อง “เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด” ระบบสหกรณ์ถือว่าดีที่สุดในการที่จะช่วยเหลือมวลสมาชิก โดยโรงงานผลิตมันสำปะหลังของตนยินดีที่จะให้ความร่วมในการหาหรือทำสัญญาข้อตกลงเช่นเดียวกับสหกรณ์ปฎิรูปฯ จำกัด

8. อ.ดร.วิช สุคสาคร หัวหน้าโครงการฯ ได้กล่าวต่อว่า องค์ความรู้ต่าง ๆ จำเป็นต้องทราบ ต้องทราบกลไกราคาตลาดที่แท้จริง ราคามันก็เหมือนกัน ประเทศไทยเราเป็นประเทศขนาดเล็ก ผู้กำหนดราคา คือผู้ซื้อจากต่างประเทศ ผู้ซื้อภายนอกเป็นผู้กำหนดราคา ดังนั้นเกษตรกรสมาชิกจะต้องช่วยเหลือตนเอง โดยการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่ปลูกต่อไร่ให้มากที่สุด ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ลง เก็บเกี่ยวผลผลิตให้ตรงตามฤดูกาล อีกทั้งสหกรณ์จะต้องมีฐานข้อมูลสมาชิกด้านการเพาะปลูกโดยสำรวจจากสมาชิกเป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการทำสัญญาข้อตกลงร่วมกับผู้ประกอบการต่อไป

9. นายสุรินทร์ พิชัย เกษตรกรผู้ปลูกมันเอกชน ได้กล่าวเสริมว่า แนวทางการป้องกันการปลอมปนรากเหง้าในหัวมันดังกล่าว น่าจะกำหนดเป็นนโยบายระดับจังหวัดเพื่อป้องกันไม่ให้จังหวัดกำแพงเพชรเสียชื่อเสียง เห็นควรให้ “สหกรณ์” ได้นำเสนอในระดับจังหวัด และทุกคนต้องพร้อมใจกันสร้างคุณค่ามันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป ซึ่งได้รับการตอบรับจากลานมัน/โรงแป้งมันผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอย่างดี ที่จะรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการส่งหัวมันที่มีคุณภาพจำหน่ายโดยไม่มีสิ่งปลอมปนต่อไป

10. สจ.บุญชู จิระชนวัฒน์ ได้กล่าวเสริมถึงเรื่องกำหนดราคามัน ว่า มันที่มีเชื้อแป้ง 25 % ราคา กิโลกรัมละ 1.80 บาท และจะได้รับการประกันราคาถึงเดือนเมษายน 2552 โดยรัฐบาลขอนแก่นในการประกันราคามัน จำนวน 5 ล้านตัน

บทสรุปของ อ.ดร.วิช สุคสาคร หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

1. ด้านการให้ความรู้

1.1 โดยร่วมกับสหกรณ์ให้การศึกษาอบรมเสริมความรู้ด้านวิชาการ

1.2 หน่วยงานภาครัฐ จัดอบรมสัมมนา

1.3 นำเกษตรกรไปศึกษาดูงาน

- 1.4 ให้เกษตรกรอาสาสมัคร และ ขยายผลต่อไป
- 1.5 มีการประกวดผลผลิตมันสำปะหลังที่เพาะปลูกได้ในพื้นที่
- 1.6 การแนะนำการใช้ปุ๋ยต้องมีความรู้ความเข้าใจ และควรใช้ในลักษณะผสมผสาน (อินทรีย์+เคมี)
- 1.7 มีผู้เชี่ยวชาญเข้าไปดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ
- 1.8 เจ้าหน้าที่จากศูนย์ถ่ายทอด (สนง.เกษตรอำเภอ) เข้าไปถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตร
2. ด้านการเพาะปลูก
 - 2.1 เกษตรกรต้องมีการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2 ต้องปรับปรุงแหล่งน้ำในไร่แปลงเพาะปลูกมันสำปะหลัง
 - 2.3 ต้องพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ให้ทันสมัยใหม่ เช่น การให้น้ำทางสายยาง(ให้น้ำหยด) เป็นต้น
3. ด้านพันธุ์ใหม่
 - 3.1 ควรศึกษาเรื่องพันธุ์มันที่ทันสมัยและให้ผลผลิตสูง/ไร่
 - 3.2 พันธุ์มันที่จะนำไปปลูกต้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และดินที่จะปลูกด้วย
4. ด้านโรคแมลง
 - 4.1 ควรมีการป้องกันโรคแมลงและเพลี้ยที่กัดกินใบและหัวมัน
 - 4.2 ต้องมีนักวิชาการเข้าไปช่วยเหลือ (นักกีฏวิทยา)
5. หมอดิน
 - 5.1 เกษตรกรต้องมีการทดสอบดินในพื้นที่ที่จะปลูกมันสำปะหลัง โดย ทดสอบดินในชุดดินต่าง ๆ กับสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด หรือหมอดินในพื้นที่ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับการให้ปุ๋ยและบำรุงรักษาดิน
6. ด้านการจัดสรรปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพาะปลูกซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้
7. ด้านการรวบรวม
 - 7.1 สหกรณ์ควรเป็นแกนกลาง ในการรวบรวมและแปรรูปมัน ในรูปแบบความร่วมมือในการสร้างเครือข่าย
 - 7.2 การจัดทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยกำหนดราคาเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ อีกทั้งกำหนดราคาตามคุณภาพมันสำปะหลัง และการจ่ายเงิน โดยเป็นลำดับขั้นจากผู้ประกอบการ – สหกรณ์ – สมาชิก
8. ในการจัดทำโครงการ มีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้-
 - 8.1 กำหนดกติกาข้อตกลง (ระหว่างสหกรณ์กับโรงงานแป้ง/ลานมัน)

- 8.2 รับซื้อตามราคาที่โรงงาน ประกาศ
- 8.3 ทำบัตรทะเบียนให้สมาชิก
- 8.4 ค่าจัดการต้นละ 30 บาท
- 8.5 เฉลี่ยคืนให้สมาชิกภายหลังต้นละ 10 บาท
- 8.6 จัดตั้งคณะกรรมการ/พิจารณาข้อตกลง
9. กรรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ส่งข้อมูลด้านการตลาดให้สหกรณ์ต่าง ๆ
10. การรวบรวมหัวมันสดให้ทุกฝ่ายได้เน้น “คุณภาพ” มากกว่า “ปริมาณ”
11. การสร้างเครือข่าย ระหว่าง “สหกรณ์” กับ “ภาคเอกชน”
12. การบริหารจัดการนั้น “สหกรณ์” จะเป็นผู้กำหนดการบริหารจัดการภายในสหกรณ์-
ภายใต้มติที่ประชุม ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดไว้

ประวัติผู้วิจัย

ดร.ธวิษ สุตสาคร ตำแหน่งรองคณบดีคณะศิลปศาสตร์และผู้อำนวยการหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
ปริญญาเอกปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ

นายอำพล เนื้อไม้ ตำแหน่ง สหกรณ์อำเภอบึงสามัคคี (นักวิชาการสหกรณ์ ชำนาญการ)
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีส่งเสริมสหกรณ์ (สส.บ.)
ปริญญาโทส่งเสริมการเกษตร (กษ.ม.)

